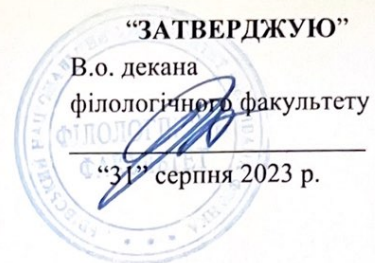

Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра польської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ОСНОВНОЇ СЛОВ'ЯНСЬКОЇ (ПОЛЬСЬКОЇ) ЛІТЕРАТУРИ (МІЖВОСННЕ ДВАДЦЯТИЛІТТЯ)

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.033 слов'янські мови та літератури</u> <u>(переклад включно), перша – польська</u> (назва спеціалізації)
факультет	<u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

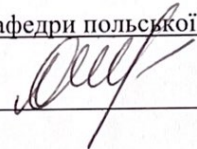
Робоча програма з навчальної дисципліни «Історія основної слов'янської (польської) літератури (міжвоєнне двадцятиліття)» для студентів за спеціальністю 035. Філологія. – Львів, 2023. – 12 с.

Розробник: **Сливинський Остап Тарасович**, доцент кафедри польської філології, канд. філол. наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри польської філології Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол № 1 від 31.08.2023 р.

В.о. завідувача кафедри польської філології

доц. Лозинська О.Г.

31.08.2023 р.

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол № 1 від 31.08.2023 р.

31.08.2023 р.

Голова

доц. Крохмальний Р.О.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 1	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр, назва)	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: <u>035 Філологія</u> (шифр, назва)	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2	Спеціалізація: 035.03 слов'янські мови та літератури (переклад включно)	4-й	
Загальна кількість годин - 30		<i>Семестр</i>	8-й
	Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 0,12	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	<i>Лекції</i>
14 год.			
<i>Практичні, семінарські</i>			
14 год.			
<i>Лабораторні</i>			
--			
<i>Самостійна робота</i>			
2 год.			
<i>Індивідуальні завдання:</i>			
<i>Вид контролю:</i>			
іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 14/1

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: подати студентам вичерпну інформацію про польську літературу міжвоєнного двадцятиліття – період активних і різнобічних пошуків у польському письменстві, – зосередивши увагу на постатях літераторів, ключових літературних творах, угрупованнях, явищах і тенденціях.

Задля досягнення поставленої мети в процесі викладання курсу «Історія польської літератури (міжвоєнне двадцятиліття)» потрібно виконати такі **завдання**:

1) розкрити контекст виникнення нових віянь у літературі після закінчення Першої світової війни;

2) подати усю найважливішу інформацію про провідні літературні групи та середовища («Скамандр», футуристи, експресіоністи, Краківський авангард), а також про одинаків-новаторів (Б. Лесьмян, Б. Шульц, С. І. Віткевич, В. Гомбрович), розкрити їхні естетичні засади і світогляд;

3) показати естетичну специфіку польської міжвоєнної поезії прози, показати відмінність шляхів між «традиціоналістами» та експериментаторами;

4) простежити еволюцію стилів та зміни настроїв у польській літературі на переході від «світлого» (1920-ті) до «темного» (1930-ті) десятиліть;

5) розкрити вплив літературних зразків міжвоєнного двадцятиліття на сучасну польську літературу і культуру, оглянути найяскравіші приклади сучасної рецепції творчості письменників того періоду.

Після вивчення курсу студент повинен

знати:

1) **зміст термінів і понять:** міжвоєнне двадцятиліття, «світле» десятиліття, «темне» десятиліття, авангард, футуризм, антиміметизм, провокація, епатаж, життєвий порив (*elan vital*), «дегуманізація мистецтва», психологізм, психоаналіз, аналітична психологія, фрейдизм, «Скамандра», демократизація поезії, поетизація буденності, формалізм, гротеск, катастрофізм, маніфест Марінетті, Краківський авангард, «Місто. Маса. Машина», «економія слів», ідея «чистої форми».

2) **теми:** естетика і поетика «Скамандра», засади авангардної і футуристської поетики, європейський контекст польського футуризму, еліптичність поезії, «мінімум слів і максимум змісту», версифікаційні зміни у польській поезії, початки екзистенціалізму у польській прозі, новаторство польської міжвоєнної літератури у європейському та загальнослов'янському контекстах.

вміти:

1) характеризувати період міжвоєнного двадцятиліття, визначати типологічні риси, особливості;

2) аналізувати загальні світоглядні концепції епохи і художні – окремих напрямів та авторів;

3) визначати характеристики літературних жанрів;

4) визначати у літературному творі художні засоби та інтерпретувати їхнє значення для оцінки головної духовно-естетичної вартості твору;

5) творчо формулювати власні думки і міркування стосовно літературних творів.

6) визначати в літературному творі художні засоби й інтерпретувати їх значення для формулювання художнього послання твору;

7) творчо й послідовно формулювати власні думки стосовно змісту й форми аналізованих творів.

Програмні результати навчання (ПРН)

Студент повинен:
ПРН 2. Уміти аргументовано проводити дискусію з різних проблем, пов'язаних з історією і культурою

	<p>українського та польського народів.</p> <p>ПНР 3. Володіти методами проведення наукових досліджень в галузі української та польської філології.</p> <p>ПНР 4. Уміти аналізувати та опрацьовувати інформацію з наукових джерел.</p> <p>ПНР 5. Раціонально організовувати власну навчальну та науково-професійну діяльність, вміти ефективно будувати стратегію саморозвитку та професійного вдосконалення.</p> <p>ПНР 6. При спілкуванні з людьми інших культур, традицій та віросповідань дотримуватись принципів толерантності, поваги до різноманіття думок та переконань, політичних поглядів тощо.</p> <p>ПНР 7. Уміти співпрацювати та комунікувати у колективі.</p> <p>ПНР 8. Вільно володіти іноземною мовою для здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування.</p> <p>ПНР 9. Уміти застосовувати загальногуманітарні та філологічні знання для виконання професійних обов'язків.</p> <p>ПНР 10. У своїй професійній діяльності використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, наукометричні платформи.</p> <p>ПНР 12. Знати історію української та польської літератур.</p> <p>ПНР 13. Володіти державною та іноземною мовою на належному рівні, що дозволяє створювати тексти різних жанрів і стилів.</p> <p>ПНР 15. Уміти проводити літературознавчий аналіз художніх творів, творів народної творчості та визначати їхню ідейну та естетичну цінність, роль у літературному процесі.</p> <p>ПНР 16. Окреслювати основні проблеми дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, пояснювати їх взаємозв'язок у цілісній системі знань.</p> <p>ПНР 18. Уміти виділяти проблеми сучасного літературознавства, а також здійснювати дослідження в галузі філології.</p>
--	---

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика літератури міжвоєнного двадцятиліття. Поезія. Творчість поетів «Скамандра». Поезія Болеслава Лесьмяна. Футуризм та авангард.

Тема 1. Нова література у незалежній польській державі. Поетичні рухи перших повоєнних років (1918–1925). Група «Скамандр». Експресіоністи.

Ентузіазм і пошуки вираження нових настроїв, пов'язаних із поверненням незалежності. Часопис «Pro Arte et Studio» і середовище нових поетів. Поезія групи «Скамандр»: Ю. Тувім, К. Вежинський, Я. Лехонь, Я. Івашкевич, М. Павліковська-

Ясножевська. Культ таланту, увага до повсякдення, гумор. Автори-експресіоністи, згуртовані довкола часопису «Zdrój», пошуки власного шляху.

Література:

1. Epoki literackie. – Bielsko-Biała, 2004. – S. 132-149.
2. Eustachewicz L. Dwudziestolecie. 1919-1939. – Warszawa, 1990. – S. 45-55.
3. Poeci dwudziestolecia międzywojennego / Pod red. I. Maciejewskiej. – T. 1. Warszawa, 1982. – S. 77-89.

Тема 2. Естетичний феномен поезії Болеслава Лесьмяна.

Творчість Б. Лесьмяна як оригінальне явище на пограниччі раннього модернізму та естетичних пошуків міжвоєнного двадцятиліття. Проблема взаємин людини і природи, питання неіснування та ніщо (парадигма негативності), концепція слова-творення, проблема тілесності. Збірки Б. Лесьмяна «Сад на роздоріжжі», «Лука», «Тінявий напій». Вплив поезії Б. Лесьмяна на сучасну польську та європейську літературу.

Література:

1. Nasiłowska A. Trzydziestolecie 1914-1944. – Warszawa, 2002. – S. 52-65.
2. Markowski M. P. Polska literatura nowoczesna. Leśmian, Schulz, Witkacy. Kraków, 2007. – S. 54-176.
3. Trznadel J. Twórczość Leśmiana. – Warszawa, 1959. – S. 11–47.

Тема 3. Футуризм та авангард. Форми поетичного експерименту.

Футуристичний рух у міжвоєнній Польщі: найважливіші маніфести, акції. Постаті Є. Янковського, А. Вата, А. Стерна. Творчість і діяльність Б. Ясенського. «Вут w butonierce», «Слово про Якуба Шелю», «Палю Париж». Програма і творчість Краківського авангарду. Гасло «Місто. Маса. Машина». Постать Т. Пайпера. Поетична творчість Ю. Пшибося, А. Важика.

Література:

1. Kwiatkowski J. Literatura Dwudziestolecia. – Warszawa, 1990. – S. 12-45.
2. Okresy literackie. – Warszawa, 1994. – S. 216-225.
3. Poeci dwudziestolecia międzywojennego / Pod red. I. Maciejewskiej. – T. 1.: Warszawa, 1982. – S. 90-105.

Змістовий модуль 2. Проза міжвоєнного двадцятиліття. Реалісти та експериментатори.

Тема 4. Реалісти («традиціоналісти») в контексті нових естетичних віянь. Соціальність і психологізм.

Міжвоєнна проза С. Жеромського та З. Налковської: соціальне заангажування та моральний ідеал. Психологічна проза М. Кунцевічової («Чужоземка», «Характери»). Роль жінки, проблеми емансипації. Оповідання Я. Івашкевича («Панни з Вілька», «Мати Йоанна від ангелів», «Березина»): історія і сучасність, проблеми пам'яті, пошуку тотожності.

Література:

1. Eustachewicz L. Dwudziestolecie. 1919-1939. – Warszawa, 1990. – S. 145-150.
2. Kowalczykowa A. Literatura 1918-1939. – Warszawa, 2000. – S. 35-45.
3. Nasiłowska A. Trzydziestolecie 1914-1944. – Warszawa, 2002. – S. 45-60.

Тема 5. С. І. Віткевич: письменник, філософ, митець.

Становлення творчої особистості, стосунки з батьком. Естетичні пошуки, ідея «чистої форми». Монадологічна філософія С. І. Віткевича (Віткація), естетичні погляди. Драматургія (п'єса «Шевці»). Найважливіші романи: «Прощання осені», «Невситимість». Проблема митця в суспільстві. Антиутопічні ідеї, критика історії, катастрофізм.

Література:

1. Kowalczykowa A. Literatura 1918-1939. – Warszawa, 2000. – S. 182-191.
2. Markowski M. P. Polska literatura nowoczesna. Leśmian, Schulz, Witkacy. – Kraków, 2007. – S. 231-250.
3. Nasiłowska A. Trzydziestolecie 1914-1944. – Warszawa, 2002. – S. 81-102.
4. Siedlecka J. Mahatma Witkac. – Warszawa, 1992. – S. 294–343.

Тема 6. Творчість Б. Шульца. «Міфологізація дійсності».

Бруно Шульц: естет-«еретик». Мистецькі ідеї, концепція «міфологізації дійсності». Прозові цикли «Динамонові крамниці» та «Санаторій під клепсидрою». Творення індивідуального світу, «книги шифрів». Універсальне та локальне. Проза Б. Шульца на тлі літературної традиції. Словесне та візуальне у творчості Б. Шульца. Б. Шульц як художник, представник мистецького авангарду.

1. Czytanie Schulza / Red. J. Jarzębski. Kraków, 1994. – S. 13-45.
2. Kowalczykowa A. Literatura 1918-1939. Warszawa, 2000. – S. 105-130.
3. Markowski M. P. Polska literatura nowoczesna. Leśmian, Schulz, Witkacy. Kraków, 2007. – S. 200-229.
4. Фіцовський Є. Регіони великої ересі та околиці. – Київ, 2010. – С. 12–158.

Тема 7. Експериментальна проза В. Гомбровича.

Б. Шульц: естет-«еретик». Мистецькі ідеї, концепція «міфологізації дійсності». Прозові цикли «Динамонові крамниці» та «Санаторій під клепсидрою». Творення індивідуального світу, «книги шифрів». В. Гомбрович як психолог і критик культури у романі «Фердидурке». «Щоденники» В. Гомбровича: роздуми борця з національними культурними ідолами.

Література:

1. Kowalczykowa A. Literatura 1918-1939. Warszawa, 2000. – S. 105-130.
2. Markowski M. P. Polska literatura nowoczesna. Leśmian, Schulz, Witkacy. Kraków, 2007. – S. 200-229.
3. Salgas J.-P. Witold Gombrowicz lub ateizm integralny. – Warszawa, 2004. – S. 11–101.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
л		п	ла	ін	ср	л		п	ла	ін	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль I												
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика літератури міжвоєнного двадцятиліття. Поезія. Творчість поетів «Скамандра». Поезія Болеслава Лесьмяна. Футуризм та авангард.												
Тема 1. Нова література у незалежній польській державі. Поетичні рухи перших повоєнних років (1918–1925). Група «Скамандра». Експресіоністи.	4	2	2									
Тема 2. Естетичний феномен поезії Болеслава Лесьмяна.	5	2	2			1						
Тема 3. Футуристи та авангардисти. Форми поетичного експерименту.	4	2	2									
Разом – модуль I	13	6	6			1						
Модуль II												
Змістовий модуль 2. Проза міжвоєнного двадцятиліття. Реалісти та експериментатори.												
Тема 4. Реалісти («традиціоналісти») в контексті нових естетичних віянь. Соціальність і психологізм.	4	2	2									
Тема 5. С. І. Віткевич: письменник, філософ, митець.	4	2	2									
Тема 6. Творчість Б. Шульца. «Міфологізація дійсності».	5	2	2			1						
Тема 7. Експериментальна проза В. Гомбровича.	4	2	2									
Разом – модуль II	17	8	8			1						
Усього годин	30	14	14			2						

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Вірші Ю. Тувіма, Я. Лехоня, К. Вежинського з різних збірок: інтерпретація	2	
2	Б. Лесьмян. Поезії зі збірок «Лука», «Гінявий напій». Інтерпретація	2	
3	Б. Ясенський, вірші зі збірки «But w butonierce»; Ю. Пшибось, вірші зі збірок „Śrubby”, „W głąb las”, „Równanie serca”. Інтерпретація	2	
4	Я. Івашкевич, оповідання «Панни з Вілька», «Березина». Робота з текстом	2	
5	С. І. Віткевич, п'єса «Шевці». Робота з текстом	2	
6	Б. Шульц. Оповідання з книги «Цинамонові крамниці». Робота з текстом	2	
7	В. Гомбрович. Роман «Фердидурке». Робота з текстом	2	
	Разом	14	

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Болеслав Лесьмян: проблеми взаємин людини і природі у поемі «Лука»	1
2	Штучність і природність, живе і неживе в оповіданні Б. Шульца «Трактат про манекени»	1
	Разом	2

7. Методи навчання

Лекція, бесіда, дискусія, проблемний виклад навчального матеріалу, евристичний метод, дослідницький метод, практичні методи (вправи).

8. Методи контролю та розподіл балів, що присвоюються студентам

Поточне тестування та самостійна робота							Іспит	Сума
Модуль I			Модуль II				50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
7	8	7	7	7	7	7		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
21-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення

Ілюстративний матеріал: слайди, відео- та звукові ролики, які доповнюють матеріал лекцій.

10. Рекомендована література Базова

1. Фіцовський Є. Регіони великої ересі та околиці. – Київ, 2010.
2. Błoński J. Forma, śmiech i rzeczy ostateczne. – Kraków, 1994.
3. Czytanie Schulza / Red. J. Jarzębski. – Kraków, 1994.
4. Epoki literackie. – Bielsko-Biała, 2004.
5. Eustachewicz L. Dwudziestolecie. 1919-1939. – Warszawa, 1990.
6. Kowalczykowska A. Literatura 1918-1939. – Warszawa, 2000.
7. Krzyżanowski J. Dzieje literatury polskiej. – Warszawa, 1969.
8. Kwiatkowski J. Literatura Dwudziestolecia. – Warszawa, 1990.
9. Mały słownik pisarzy polskich. – Cz.1: Warszawa, 1975.
10. Markowski M. P. Polska literatura nowoczesna. Leśmian, Schulz, Witkacy. – Kraków, 2007.
11. Nasiłowska A. Trzydziestolecie 1914-1944. – Warszawa, 2002.
12. Okresy literackie. – Warszawa, 1994.
13. Poezi dwudziestolecia międzywojennego / Pod red. I. Maciejewskiej. T. 1-2. – Warszawa, 1982.
14. Salgas J.-P. Witold Gombrowicz lub ateizm integralny. – Warszawa, 2004.
15. Siedlecka J. Mahatma Witkac. – Warszawa, 1992.

16. Trznadel J. Twórczość Leśmiana. – Warszawa, 1959.
17. Werner M. Wobec nihilizmu. Gombrowicz. Witkacy. – Warszawa, 2009.

Допоміжна

1. Miłkowski T., Termer J. Leksykon dzieł i tematów literatury polskiej. – Warszawa, 2001.
2. Słownik literatury polskiej / Pod red. M. Piechoty, M. Pytasza, P. Wilczka. – Katowice, 2006.
3. Słownik szkolny. Terminy literackie. – Warszawa, 1991.

9. Інформаційні ресурси

<http://literatura.polska.pl/epoki/index.htm>

<http://www.culture.pl>

<http://www.poland.gov.pl/Historia,literatury,polskiej,w,skrocie,10663.html>